

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 1 z 7	Egz. nr

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU I PRODUCENTA

Nazwa produktu	OLEJ SILNIKOWY: TURDUS SEMISYNTETIC XHPDO 10W / 40
Zastosowanie	- do smarowania wysoko obciążonych silników wysokoprężnych o dużej mocy bez i z turbodoładowaniem pracujących w najcięższych warunkach. Zalecany szczególnie do silników, samochodów ciężarowych, autobusów dalekobieżnych, samochodów terenowych i dostawczych oraz innych pojazdów bardzo intensywnie eksploatowanych (duże przebiegi w krótkich okresach czasu).
Nazwa i adres producenta	LOTOS OIL S. A ul. Elbląska 135 80-718 GDAŃSK
Adres internetowy	www.grupalotos.pl
Telefon	centrala (058) 308 71 11; (058) 308 85 41
Fax	(058) 301 60 63; (058) 301 73 56
Telefon alarmowy	Zakładowa Straż Pożarna i Zakładowy Punkt Alarmowy (058) 308 74 44; (058) 308 81 99; (058) 308 81 09

2. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Skład chemiczny	Wysokorafinowana baza olejowa > 70 % oraz dodatki uszlachetniające < 30 %.
Numer CAS	Nie jest określony dla tej mieszaniny węglowodorów zawierającej dodatki uszlachetniające. Wybrany składnikom bazy olejowej zostały przyporządkowane przez producentów następujące numery CAS: 68037-01-4 i 72623-87-1 lub nie zostały one określone. Numery CAS składników uszlachetniających nie zostały określone przez producenta.
Numer EINECS	Nie jest określony dla tej mieszaniny węglowodorów zawierającej dodatki uszlachetniające. Numery EINECS nie zostały przyporządkowane przez producentów poszczególnym składnikom bazy olejowej. Numery EINECS składników uszlachetniających nie zostały określone przez producentów.
Klasyfikacja produktu	Ze względu na przyporządkowanie not L i H składnikowi bazy olejowej o numerze CAS : 72623-87-1 producent składnika przeprowadził badania wg IP 346 (metoda ekstraktu DMSO) na zawartość PCA. Badania te dowodzą, że baza olejowa zawiera mniej niż 3% PCA. Pozostałe składniki bazy olejowej także nie zostały zaklasyfikowane jako niebezpieczne, zatem oleju silnikowego nie klasyfikuje się jako niebezpieczny. Dodatki uszlachetniające również nie zawierają substancji niebezpiecznych w ilościach wymagających klasyfikacji.

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 2 z 7	Egz. nr

3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Informacje ogólne Olej silnikowy nie zawiera składników niebezpiecznych stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia organizmów żywych i środowiska. Zgodnie z kryteriami klasyfikacji określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz. U. 03. 171. 1666 z późniejszymi zmianami) preparat nie jest zaklasyfikowany jako niebezpieczny. Olej ten, ze względu na jego ograniczoną biodegradowalność (pkt. 12), może być niebezpieczny dla środowiska i organizmów żywych w przypadku niewłaściwego stosowania lub rozlania. Gazy i opary wydzielające się w przypadku pożaru mogą stanowić zagrożenie (pkt. 5), a kontakt gorącego produktu ze skórą może prowadzić do oparzeń (pkt. 4). Olej silnikowy nie posiada właściwości wybuchowych (pkt. 9). Należy zachować ogólne przepisy BHP i P. Poż.

4. PIERWSZA POMOC

Działanie na drogi oddechowe W temperaturach otoczenia olej silnikowy nie wykazuje działania szkodliwego na drogi oddechowe ze względu na niską zawartość składników niskolotnych. Może on powodować zagrożenie dla układu oddechowego w przypadku, gdy występuje w postaci mgły olejowej lub w postaci gorących oparów (pkt. 5). Jeżeli obserwuje się szkodliwy wpływ oparów na poszkodowanego należy usunąć go z zagrożonego miejsca na świeże powietrze. W PRZYPADKU, GDY ZABURZENIA NIE USTĘPUJĄ, UDZIELIĆ POMOCY MEDYCZNEJ.

Działanie na skórę Należy natychmiast zdjąć odzież zabrudzoną olejem, aby nie dopuścić do jego kontaktu ze skórą. W przypadku kontaktu oleju ze skórą należy umyć miejsce kontaktu wodą z mydłem. Do mycia **nie wolno** używać rozpuszczalników organicznych takich jak: nafta, lekkie destylaty czy benzyna. W przypadku awarii urządzeń pracujących w wysokich temperaturach i ciśnieniach istnieje możliwość wniknięcia oleju przez skórę do tkanek podskórnych. W TAKICH PRZYPADKACH NALEŻY NATYCHMIAST UDZIELIĆ POMOCY MEDYCZNEJ.

Działanie na oczy W przypadku kontaktu oleju z oczami należy natychmiast przemyć je dużą ilością wody. Badania przeprowadzone dla podobnych produktów nie wykazały działań lub powodowały lekkie podrażnienia. JEŻELI OBJAWY NIE USTĄPIĄ, UDZIELIĆ POMOCY MEDYCZNEJ.

Działanie na drogi pokarmowe Ze względu na właściwości organoleptyczne oleju istnieje małe prawdopodobieństwo dostania się go drogą pokarmową. **Nie należy** wywoływać wymiotów, gdyż istnieje możliwość przedostania się oleju do dróg oddechowych. W przypadku wystąpienia wymiotów położyć pacjenta twarzą do ziemi w celu zmniejszenia ryzyka przedostania się substancji do oskrzeli i płuc. NALEŻY UDZIELIĆ POMOCY MEDYCZNEJ.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

W przypadku pożaru wydzielające się gazy i opary mogą stanowić zagrożenie (pkt. 3 i 10). W czasie kontaktu gorącego oleju z wodą następuje pienienie lub rozpryski. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości.

Wartości temperatury zapłonu, samozapłonu i właściwości wybuchowe określono w punkcie 9.

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 3 z 7	Egz. nr

Środki gaśnicze	Dwutlenek węgla, piana gaśnicza, para gaśnicza. Woda nie może być użyta do gaszenia pożaru, a jedynie do chłodzenia gorących powierzchni.
Środki ochrony indywidualnej	Zaleca się stosowanie odpowiedniej odzieży ochronnej i odpowiednich zabezpieczeń górnych dróg oddechowych (pkt. 8) ze względu na wysokie temperatury panujące podczas pożaru i możliwość wydzielania się oparów węglowodorów.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Natychmiast zabezpieczyć źródło wycieku oleju. Nie używać otwartego ognia w pobliżu rozlewiska, dobrym zwyczajem jest stosowanie odzieży ochronnej (pkt. 8), unikać kontaktu z gorącą cieczą. Zachować szczególną ostrożność, gdyż rozlane powierzchnie są bardzo śliskie.

Zebrać rozlany olej przy pomocy pompy lub innego dostępnego wyposażenia. W miarę możliwości użyć sorbentów do zebrania resztek oleju lub w przypadku niewielkich rozlewisk zastosować mycie wodą z dodatkiem środków myjących. W przypadku większych rozlewisk wezwać ratownictwo chemiczne.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

W wyniku niewłaściwego przechowywania i magazynowania oleju silnikowego może nastąpić utrata jego jakości, eliminując możliwość dalszego stosowania. Olej należy chronić przed dostępem powietrza, wilgoci oraz zanieczyszczeń mechanicznych.

Olej zazwyczaj przechowuje się w zbiornikach i opakowaniach zamkniętych w temperaturze otoczenia. Niektóre czynności wykonuje się z olejem podgrzanym celowo do temperatury 50-60 °C. Unikać miejsc gorących i otwartego ognia w pobliżu produktu. Należy unikać kontaktu cieczy z oczami i skórą. Dobrym zwyczajem jest używanie okularów ochronnych i odpowiedniej odzieży ochronnej (pkt. 8). Na stanowisku pracy nie wolno jeść ani pić, a po każdorazowym zakończeniu pracy należy umyć ręce (a w razie potrzeby całe ciało). Przestrzegać czystości odzieży ochronnej.

Resztki oleju pozostałe w opakowaniu mogą - w wyniku znacznego wzrostu temperatury – utworzyć z powietrzem mieszaninę oparów (mgła olejowa), która może spowodować eksplozję. **Nie wolno** spawać, grzać, ciąć lub wiercić zbiorników lub opakowań metalowych z olejem lub po oleju.

Przy manipulowaniu i magazynowaniu należy przestrzegać ogólnych zasad i przepisów BHP i P. Poż.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Używać dobrze wietrzonych pomieszczeń. W warunkach pracy umożliwiających powstawanie mgły olejowej używać układów zamkniętych i dobrej wentylacji.

Według (ACGIH) Amerykańskiego Stowarzyszenia Higienistów Przemysłowych dla podobnych produktów w postaci mgły olejowej przyjęto następujące wartości graniczne:

5 mg/m³, czas ekspozycji 8 godzin na dzień (NDS: 5 mg/m³);

10 mg/m³, krótkoterminowa ekspozycja **do 15 minut** (NDSch: 10 mg/m³).

Działania techniczno-organizacyjne, jakie należy podjąć podczas postępowania z produktem w różnych sytuacjach, przedstawiono w pkt. 5, 6 i 7 oraz poniżej.

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 4 z 7	Egz. nr

Środki ochrony indywidualnej:

Ochrona dróg oddechowych	W normalnych warunkach pracy, tj. w temperaturze otoczenia, nie wymaga się specjalnego zabezpieczenia. Jeżeli istnieje ryzyko narażenia na kontakt ze stężonymi oparami (przekroczenie dopuszczalnych stężeń) lub ryzyko powstania mgły olejowej, należy stosować maski ochronne.
Ochrona skóry	Nie wymaga specjalnego zabezpieczenia, chociaż w celu ewentualnego zminimalizowania ryzyka zaleca się stosowanie odzieży ochronnej oraz olejoodpornych rękawic.
Ochrona oczu	Nie wymaga specjalnej ochrony, chociaż dobrym zwyczajem jest stosowanie okularów ochronnych.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Wygląd zewnętrzny	brązowa przeźroczysta ciecz
Zapach	charakterystyczny olejowy
pH	nie określone
Temperatura płynięcia	$\leq -27\text{ }^{\circ}\text{C}$
Temperatura wrzenia	nie określona
Temperatura zapłonu	$\geq 210\text{ }^{\circ}\text{C}$, tygiel otwarty
Temperatura samozapłonu	nie określona
Właściwości wybuchowe	nie posiada właściwości wybuchowych
Ciśnienie par	nie określone
Gęstość par	nie określona
Gęstość w 15 °C	nie określona
Lepkość kinematyczna w 100 °C	0,86-0,87 mm ² /s
Rozpuszczalność	nierozpuszczalny w wodzie; rozpuszczalny w większości organicznych rozpuszczalników

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność	W normalnych warunkach temperatur i ciśnień produkt stabilny.
Reaktywność	Może reagować z silnymi utleniaczami.

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 5 z 7	Egz. nr

Polimeryzacja nie zachodzi

Termiczny rozkład Mogą wydzielać się gazy i opary: tlenki węgla, siarki, azotu, siarkowodor oraz węglowodory.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Działanie na drogi oddechowe przez wdychanie Olej silnikowy jest obojętny ze względu na jego niską lotność w temperaturach otoczenia. Natomiast w wysokich temperaturach, gdy występuje w postaci mgły olejowej lub oparów, może on wywoływać podrażnienie dróg oddechowych.

Działanie na drogi oddechowe przez zassanie i połknięcie Bezpośrednie dostanie się oleju przez zassanie jest mało prawdopodobne, jednak w sytuacji przypadkowego spożycia podczas normalnego użytkowania mogą nastąpić wymioty i wtórne narażenie dróg oddechowych wskutek wchłonięcia w czasie wymiotów. Przy większych dawkach może powodować ostre stany pneumonologiczne.

Działanie na skórę Obojętny lub może powodować lekkie podrażnienie, zaczerwienienia, wysychanie skóry. W przypadku długotrwałego działania na skórę i nie przestrzegania zasad BHP mogą wystąpić stany dermatologiczne. Niebezpieczny może być przypadek, gdy olej pod ciśnieniem przedostanie się przez skórę do tkanek podskórnych.

Działanie na oczy Obojętny lub może powodować lekkie podrażnienie oczu.

Dodatkowe informacje toksykologiczne

W oparciu o dane dla podobnych substancji, dopuszczalna dawka oleju dostającego się drogą pokarmową i przez skórę nie powodująca obserwowanych zmian wynosi **5 g / kg** masy ciała.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Mobilność Ze względu na słabą rozpuszczalność oleju w wodzie i jego niższy ciężar właściwy od wody prawdopodobieństwo rozprzestrzeniania się oleju silnikowego jest znaczne.

Biodegradowalność Stopień biodegradowalności jest ograniczony, w znacznej mierze zależy on od warunków, w jakich olej ulega biodegradacji.

Bioakumulacja Współczynnik bioakumulacji (BCF) nie jest oznaczony. Badania wykazały, że BCF dla podobnych produktów jest nieznaczny ze względu na słabą rozpuszczalność oleju w wodzie.

Dopuszczalne zanieczyszczenia środowiska Dopuszczalny poziom substancji ropopochodnych w powietrzu atmosferycznym oraz dopuszczalne zanieczyszczenie śródlądowych wód powierzchniowych nie są ustalone. Dzięki znikomej rozpuszczalności oleju w wodzie nie wywołuje on ostrej toksyczności organizmów żyjących w środowisku wodnym. Warstwa oleju wytworzona na wodzie może w pewnym stopniu utrudniać bezpośredni kontakt wody z powietrzem, dlatego olej może powodować zmiany zawartości tlenu w wodzie i bezpośrednio fizycznie działać na organizmy.
Dopuszczalna zawartość substancji ropopochodnych w ściekach wprowadzanych do wód i do ziemi wynosi **5 mg/l** (dla ścieków przemysłu rafineryjnego) lub **15 mg/l** (dla ścieków innych przemysłów).

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 6 z 7	Egz. nr

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Olej nie nadający się do użycia lub olej przepracowany (zużyty) należy skierować do najbliższego punktu zajmującego się zbiórką olejów przepracowanych. Odzysk lub unieszkodliwianie należy przeprowadzać zgodnie z zasadami i planami gospodarowania odpadami oraz wymaganiami ochrony środowiska tylko w miejscu wyznaczonym tj. w instalacjach lub urządzeniach spełniających określone wymagania.

W przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska postępować jak w punkcie 6.

Informacje nt. postępowania z opakowaniami przedstawiono w punkcie 7.

Kod odpadów : 13 02 05

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Olej silnikowy nie stanowi zagrożenia w czasie transportu i nie wymaga specjalnego traktowania. Olej ten nie podlega przepisom w zakresie:

- transportu drogowego ADR,
- transportu kolejowego RID,
- transportu morskiego IMDG.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Olej silnikowy nie jest zaliczany do substancji niebezpiecznych, nie podlega szczególnym przepisom i nie wymaga umieszczania dodatkowych informacji na opakowaniach odnośnie bezpieczeństwa. Należy zachować ogólne przepisy BHP i P. Poż.

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy (Dz. U. 98.21.94 z późniejszymi zmianami)

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. 01.11.84 z późniejszymi zmianami)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. 02.4.365 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 01.112.1206)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. 02.140.1171, Dz. U. 05.2.8)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. 02.165.1359)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 02.217.1833)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 03.171.1666, Dz. U. 04.243.2440)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. 03.173.1679, Dz. U. 04.260.2595)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. 03.199.1948)

Karta charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa Oleju LO 117	Data sporządzenia: 20.10.2005		
	Data aktualizacji: 20.10.2005		
	Wyd. nr 1	Strona 7 z 7	Egz. nr

16. INNE INFORMACJE

Karta Charakterystyki / Karta Bezpieczeństwa została opracowana na podstawie dostępnych wiadomości literaturowych opisanych przez specjalnie do tego celu powołane organizacje międzynarodowe. Analizy właściwości fizykochemicznych są wykonywane na bieżąco w Grupie LOTOS S.A.

OŚWIADCZENIE

Przedstawione informacje są uzupełnieniem Warunków Technicznych dla Oleju silnikowego TURDUS SEMISYNTETIC XHPDO SAE 10W/40, więc nie zastępują tych Warunków. Opisane informacje zawierają stan naszej wiedzy na dzień wydania Karty. Zwracamy uwagę Użytkownikom, że nie ponosimy odpowiedzialności za niewłaściwe użytkowanie naszego produktu w sposób inny niż przez nas zalecany. Ponadto informujemy, że przepisy wymienione w Karcie w żaden sposób nie zwalniają Użytkownika z przepisów dotyczących jego działalności.

W ramach aktualizacji zweryfikowano Kartę Charakterystyki/Kartę Bezpieczeństwa Oleju KBO-41/04 pod kątem zawartości merytorycznej i szaty graficznej.